

89 . Fulgeriș | Comuna: Pâncești | Județ: Bacău | Punct: Dealul Fulgeriș/La 3 cireși | Anul: 2012

Anul: 2012

Cod RAN: 24221.02

Perioade: Preistorie, Protoistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului, Hallstatt, La Tène, La Tène târziu

Tipuri sit: descoperire funerară, descoperire izolată

Categorii sit: Domestic

Autori: Valentin Bucșă, Silviu Gania, Lăcrămioara Elena Istina, Felix Adrian Tencariu

Instituții: Complexul Muzeal "Iulian Antonescu", Bacău, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Complexul Muzeal "Iulian Antonescu", Bacău, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași

Raport

Campania arheologică din 2012 în situl cucutenian de la Fulgeriș s-a desfășurat în perioada 16.07 – 10.08.2012. În data de 16.07.2012 împreună cu un colectiv din cadrul Platformei ARHEOINVEST de la Universitatea „Al.I. Cuza” Iași, format din Silviu Gania și Felix-Adrian Tencariu, ne-am deplasat la Fulgeriș în vederea amplasării, cu stația topografică, a secțiunilor pentru cercetare din această campanie. Astfel, s-a delimitat traseul secțiunii S XIII (de dimensiuni 10 x 6 m, orientată NE-SV), amplasată paralel cu secțiunea S XII/ 2011, cu un martor lăsat între acestea de 50 cm. S-a delimitat, de asemenea, o altă secțiune S IV (dimensiuni 29 x 1,5 m, orientată NV-SE), paralelă cu secțiunea S XI/2010, urmărindu-se traseul celor două șanțuri de apărare, cercetate prin secțiunea din 2010; această secțiune a fost amplasată pe proprietatea Țârlea Maria.

Deschiderea celor două secțiuni nu a fost realizată concomitent, iar după finalizarea cercetării secțiunii S XIII, din motive financiare, nu s-a trecut la cercetarea secțiunii S IV, fiind astfel încheiată campania fără a mai cerceta această secțiune, urmând a fi realizată anul viitor.

Finanțarea cercetărilor a fost asigurată de Consiliul Județean Bacău. Forța de muncă a fost asigurată cu săteni din satul Fulgeriș, angajați în baza Registrului de zilieri conform Legii nr. 52/ 2011.

În cele nouă campanii de cercetări arheologice în acest sit, întreprinse în perioada anilor 2003-2012, a fost cercetată o suprafață de 513,5 mp din suprafața de circa 1 ha pe care se întinde așezarea cucuteniană. Suprafața de 1 ha a fost stabilită și în urma cercetărilor arheomagnetice realizate în anul 2009 de către o echipă de la Universitatea „Al.I. Cuza” Iași, în cadrul programului ARHEOINVEST1.

Cercetările arheologice realizate până în prezent au surprins un număr de șapte locuințe cucuteniene, faza Cucuteni A3, și un număr de 45 de complexe închise (gropi menajere datate din perioadele: culturii Cucuteni, epocii bronzului de început, epocii geto-dace – sec. I a.Chr.-I p.Chr.). Astfel, obiectivele cercetării arheologice în acest sit rămân în continuare salvarea resturilor de locuire cucuteniene de la degradarea anuală a terenului ce se manifestă prin eroziune, alunecări de teren, precum și arătura anuală care afectează grav stratul arheologic. Pe toată suprafața cercetată până în prezent nu a mai fost surprins un nivel de locuire anterior perioadei cucuteniene, tocmai datorită degradării stratului arheologic, fiind descoperite din perioadele epocii bronzului și perioadei geto-dace doar gropi menajere. În acest context, ne propunem ca pe viitor să cercetăm întreaga suprafață pe care se întinde așezarea cucuteniană de la Fulgeriș, pentru a vedea numărul locuințelor din cadrul așezării, tipul și mărimea acestora, precum și modul lor de amplasare în cadrul așezării, instalații de foc, tipul anexelor, numărul și forma complexelor închise, etc.

Prin cercetarea secțiunii S XIII au fost surprinse resturile locuinței L 7, descoperită în partea estică a secțiunii (aceasta nefiind cercetată pe toată suprafața, deoarece cealaltă jumătate a locuinței se află pe altă proprietate); resturile de lutuieri sunt concentrate în 1-5 a-f (aproximativ metrul 4,90), cu precădere între adâncimile -0,30 -0,50 m. Deoarece este vorba din nou despre o locuință de suprafață construită fără podea

(ca și celelalte locuințe descoperite până în prezent în acest sit), este dificil de precizat mai exact suprafața locuinței.

În partea vestică a secțiunii, în perimetrul 6-10 a-f, la -0,20-0,30 m, s-au descoperit resturi arheologice (lutuiești, fragmente mozaicale de la vatră, fragmente ceramice, obiecte din piatră sau os etc.), mai sporadice decât în locuință, însă oarecum concentrate; în această zonă este posibil să fi existat o anexă a locuinței L 7, fapt indicat și de descoperirea unui rest de vatră, descoperit în caroului 9 d, -0,20 m. În urma secționării vetrei, de mici dimensiuni s-a constatat că aceasta a fost construită direct pe sol și are o grosime de 4-5 cm; fragmentele mozaicale rezultate în urma spargerii vetrei sunt de dimensiuni foarte mici (2-3 cm). Menționăm de asemenea că în preajma acestei amenajări, 9 c, -0,20 m a fost descoperit un recipient confecționat din corn de cerb. Acesta are două brațe, unul mai înalt, fragmentar, iar cel mai mic prezintă o șlefuire foarte fină a marginilor. Are următoarele dimensiuni: L max = 21,5 cm, H max = 9,9 cm, H min = 4,6 cm (măsurat pe extremitatea brațelor), are baza ovală cu dimensiunile de 5,9 x 5,1 cm și înălțimea pe mijlocul bazei de 5,7 cm.

În zona așa-zisei „anexe”, în perimetrul caroului 9 c-d, -0,30-0,35 m a apărut o zonă acoperită cu o cenușă albicioasă, neconturându-se a fi în perimetrul unei gropi, ci în strat.

În locuința L 7, 2 b, -0,30 m s-a descoperit un fragment de râșniță, de dimensiuni 15 x 12 cm, aflată în apropierea resturilor unei vetre, descoperite în perimetrul 4 b, -0,30 m, formate din spărturi mozaicale de mai mari dimensiuni, fiind păstrată fragmentar, păstrându-se probabil centrul acesteia. Tot în perimetrul locuinței L 7, în 4 d, -0,35 m s-a descoperit un fragment de lutuială în formă de triunghi, decorat cu incizii paralele ce se unesc spre vârful triunghiului, provenit probabil de la o decorațiune de interior (dimensiunile fragmentului: L latură mai lungă = 11,6 cm, L latură mai scurtă = 9,2 cm, grosime max = 3,5 cm). A mai fost descoperit în 2-3 b, -0,40 m un fragment de lespede de piatră spartă în două. După demontare s-a constatat că cele două fragmente aveau împreună următoarele dimensiuni: 32 x 24 cm, cu o grosime variabilă cuprinsă în 7 și 11 cm. Partea care era amplasată în pământ prezintă o concavitate; prezintă numeroase spărturi.

În cadrul secțiunii S XIII au fost surprinse și două gropi menajere, numerotate în continuarea celor descoperite în anii anteriori. Astfel, în caroul 7 f, la -0,40 m s-a conturat groapa Gr. 44, care este surprinsă în planul secțiunii aproape în întregime, lipsind un mic colț al acesteia în partea dinspre nord. Groapa Gr. 44 este de mici dimensiuni (1,03 x 1,13 m), de formă aproximativ circulară; aceasta intră în profilul nordic la metru 6,10 și iese la metru 6,90. Pământul de umplutură este de culoare brună, cenușos amestecat cu lentile de pământ galben. Materialul arheologic din această groapă e sărăcăcios și foarte fragmentar (fragmente ceramice, oase și câteva fragmente de lutuială). Groapa s-a adâncit până la -1,20 m.

În secțiunea S XIII, caroul 8 b, la -0,40 m s-a conturat o altă groapă de dimensiuni mici (0,70 x 0,60 m), Gr. 45. Pământul din groapă este afânat, de culoare brună. Materialul arheologic este sărăcăcios și foarte fragmentar, constând din fragmente ceramice cucuteniene și câteva oase. Groapa s-a adâncit până la -1,10 m.

Materialul arheologic descoperit în această campanie este în curs de restaurare² sau pregătire a documentației în vederea inventarierii, fișării și clasării pieselor. De asemenea, piese descoperite pe șantierul arheologic de la Fulgeriș au fost valorificate expozițional în 2012 în cadrul următoarei expoziții: Fulgeriș – 10 campanii de cercetări arheologice, organizată la Bacău în perioada octombrie-decembrie 2012.

Note

- 1. A se vedea raportul pe 2009: L.E. Istina, A. Asăndulesei, Diana-Măriuca Vornicu, B. Venedict, R. Balaure, Fulgeriș, com. Pâncești, jud. Bacău, Punct: Dealul Fulgeriș/ La 3 cireși, CCA 2010, nr. 123; <http://www.cimec.ro/Arheologie/cronicaCA2010/cd/index.htm>

2. Mulțumim colegilor din cadrul Compartimentului de restaurare, Petru Voinescu, Iulia Voinescu și Andra Iuliana Ciocârlan, pentru ajutorul acordat în cadrul prelucrării și restaurării materialului descoperit în situl de la Fulgeriș.

Informații suplimentare online

[Raportul 5003 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
